Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 230. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го ГРУДНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 3, 1985 No. 230. VOL. XCII.

В Едмонтоні знищено пам'ятник жертвам Великого голоду

Едмонтон, Альберта — Тут, в часі довгого кінця тижня з приводу Дня Ветерана в листопаді ц.р., невідомі злочинці знищили пам'ятник жертавам Великого Голоду в Україні, що стоїть перед будинком заряду міста у малому парку, в долішній частині Едмонтону.

Пам'ятник проєкту Людмили Темертей з Монтреалю відслонив у святочному акті посадник міста Едмонтону Лаврентій Дікур в дні 23-го жовтня 1983 року. Пам'ятник представляє зломане колесо із трьома руками і під ним стоїть підпис: „В пам'ять мільйонів, що згинули в часі голодового Геноциду, який викликав совєтський режим в Україні у роках 1932-33".

Почесне місце памятника, його орегінальна форма і постійне прикрашування його квітами викликували увагу усіх відвідуючих Едмонтон осіб.

Речник посадника міста Л.Дікура Алекс Мек Донелд висловив обурення з приводу такого зневаження пам'ятника, але він не пов'язує того прикрого інциденту з іншими атаками на знеславлення українців. Адвокат Андрій Семотюк, що є тепер головою КУК в Альберті заявив, що КУК гостро засуджує профанацію того пам'ятника.

В часі семінаря, що відбувся у Вінніпегу в дні 16-го листопада ц.р. у справі знеславлювання українців, в дискусії піднесено припущення, що знищення пам'ятника жертавам Великого Голоду у Едмонтоні, це ще одна спроба атаки на українську спільноту за її мниме приховання воєнних злочинців.

Відбудеться засідання КДК 1000-річчя християнства в Україні

Ню Йорк. — З канцелярії Крайового Комітету повідомляють, що згідно із рішенням попереднього засідання, чергове засідання цієї крайової громадської організації відбудеться в суботу, 7-го грудня 1985 року у приміщеннях Митрополії УКЦ при 827 Північ Френклін вулиці у Філядельфії. Початок о год. 11-ій ранку.

Запрошення на це засідання, за підписом голови Ділового Комітету д-ра Юрія Солтиса, вислано до всіх членів ДК.

У засіданні візьмуть участь також голова Президії Комітету д-р Юрій Старосольський і заступник д-р Ігор Кошман.

У програмі засідання, крім формальних справ, будуть також такі справа: інформація голови Президії про можливість виготовлення пропам'ятних медальйонів з нагоди 1000-річчя Християнства в Україні, звіт з праці голови Ділового Комітету д-р Ю. Солтиса і його заступника Вячеслава Вишневського. Крім них будуть звітувати голови комісій: мгр Андрій Білик — публічних зв'язків, Уляна Дячук — фінансової, інж. Юрій Повстенко — імпрезово-мистецької, д-р Петро Стерчо — організаційної, а також будуть подані інформації про творення двох нових комісій маніфестацій і зв'язків.

Засідання буде також обговорювати пляни праці, які є вже виготовлені комісіями, і були прийняті на попередніх засіданнях, як рямовий плян, творення місцевих комісій 1000-річчя Християнства в Україні для відзначення тієї важливої річниці, по містах українського поселення в ЗСА та окремі негайні завдання в рамках плянів праці.

Тому, що праці багато, а час скоро минає, голова ДК у запрошеннях закликає всіх членів ДК і всіх секретарів взяти участь у тому засіданні.

ПОМЕР СТЕПАН КУЛИК

Ню Йорк. — У п'ятницю, 29-го листопада 1985 року, помер тут Степан Кулик, колишній довголітній складач видавництва „Свобода". Похорон відбувся у понеділок, 2-го грудня, на українському православному цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Покійний залишив у смутку дружину Ольгу, доньок Ніну з чоловіком і Аліну, внуків і правнуків та ближчу і дальшу родину.

Відзначать 75-річчя проф. В. Шевельова

Ню Йорк. — Комітет для вшанування 75-ліття життя та 50-ліття наукової діяльности Юрія Володимира Шевельова влаштовує святковий вечір який відбудеться в суботу, 7-го грудня ц.р., о годині 5-ій вечором в ресторані Holiday Inn при U.S. Highway 22, N.J. біля Бавнд Бруку. Усіх бажаючих взяти участь у цьому вечорі проситься телефонувати на один із телефонів: Маруся Фізер (201) 469-9085, від вівтірка до п'ятниці, від години 10-ої рано до 3-ої пополудні, Олена Несіна (212) 222-1866, від вівтірка до суботи, від години 11-ої рано до 4-ої по полудні. Вступ від особи 15 долярів.

Чеки, письмові зголошення та привіти проситься висилати на адресу: The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S. 206 West 100-th Str ., New York, N.Y. 10025.

КАРДИНАЛ М. ЛЮБАЧІВСЬКИЙ ЗАКЛИКАЄ ВАТИКАН ВИЗНАТИ ПАТРІЯРХАТ УКЦ

Рим. — На підставі Ватиканського Пресового Бюра, що подає тексти заяв, які складають поодинокі члени Синоду єпископів, у понеділок 25-го листопада 1985 року, Кардинал Мирослав Любачівський звернувся до присутніх з таким закликом: „Помимо урочистої заяви Другого Екуменічного Ватиканського Собору про свободу релігії, Католицька Церква в Україні є позбавлена законної сили і жорстоко переслідувана совєтським урядом". Блаженніший Кардинал М. Любачівський завважив, що УКЦ, як Східньоевропейська Церква, бажає зберегти свої традиції і свою ідентичність.

Рішення Другого Ватиканського Собору у справі Східніх Церков дає згоду на зберігання своєї культурної, теологічної і духовної спадщини. Однак Східню Католицьку Церкву багато православних вважає за аномалію, а тим самим існує перешкода на шляху до екуменізму і повороту інших до Універсальної Церкви. Це непорозуміння можна б оминути тоді, коли б прижвернено усі права Східній Католицькій Церкві.

Українська Католицька Церква, як східня спільнота із своїми власними законами, хоче за всяку ціну задержати свою ідентичність, через надання їй статусу патріярхату, що відповідає східнім традиціям і духовним потребам її вірних, тепер і в майбутньому. Це прохання є базоване на заяві Екуменічної Комісії Другого Ватиканського Синоду про Східні Церкви, параграф 11.

Під час промови Кардинала Мирослава, що тривала вісім хвилин, були присутні Папа Іван Павло II і 160 єпископів, між ними Митрополит Максим Германюк з Канади, Митрополит Степан Сулик із ЗСА та інші.

Згідно із інформаціями Ватиканської Пресової Служби Кардинал Мирослав Любачівський, після сесії в часі якої він виголосив повищу заяву ствердив, що для католиків в Україні Другий Ватиканський Синод немов би ніколи не існував. Ніякий духовник католицької Церкви, ані її вірний, не може виконувати своєї релігійної практики, вона, Церква і її вірні позбавлені фундаментальних людських прав.

Індійський Кардинал — новий префект Конґреґації для Східніх Церков

Ватикан. — Ще 30-го жовтня ц.р. Вселенський Архиерей Іван Павло II назначив Кардинала Симона Лурдусамі Префектом священної конгреґації для східніх церков. Попередній Префект, Кардинал Владислав Рубін, закінчивши реченець п'ятиріччя, з причини слабкого здоров'я, просив Святішого Отця звільнити його з того обов'язку.

Новоіменований Префект, Симон Лурдусамі, народився 5-го лютого 1924 року в Карлі, архидієцезії Пондішері в Індії. Священицькі свячення прийняв 21-го грудня 1951 року. Вищі студії закінчив у колеґії св. Лойоли в Мадрас і Урбаніянському університеті в Римі, одержавши диплом доктора канонічного права в 1956 році.

Після ієрархічних свячень Симон Лурдусамі виконував багатогранні завдання, найперше в Індії, опісля в Римі. Він був канцлером і секретарем архиєпископа Пондішері, редактором тижневика мовою таміл „Сава Віяби", директором церковних організацій і студентських товариств.

2-го липня 1962 року він був назначений єпископом-помічником дієцезії Банґалоре (був висвячений 22-го серпня 1962 р.). З черги був адміністратором архидієцезії, і архиєпископом Банґалоре. 2-го березня 1971 року його покликано до Риму, щоб виконувати обов'язки секретаря конгреґації Поширення Віри, голови Папських місійних установ і віцеканцлера Урбаніянського університету. Будучи на тому становищі, він брав участь у різних міжнародних конференціях і з'їздах. Дотепер він відвідав 105 країн світу. В Римі був членом різних комісії, зокрема Кодифікації нового канонічного права і толкування ликретів Собору Ватиканського II. Він є автором багатьох наукових творів на теми літургічні й юридичні.

До кардинальської гідности його підніс Папа Іван Павло II під час Консисторії, яка відбулась 25-го травня 1985 р.

Клівленд вшанує пам'ять В. Стуса

Клівленд, Огайо. (С.М. Б.). — Під патронатом Українських Злучених Організацій Клівленду, заходами Відділу Об'єднання Жінок ОЧСУ відбудеться тут у неділю, 8-го грудня ц.р., вшанування пам'яті найбільшого сучасного українського поета Василя Стуса.

Соборну Панахиду за упокій душі сл.п. В. Стуса служитиме духовенство Клівленду й околиць о год. 3:30 по полудні в Святопокровській церкві, при 6810 Бродв'ю ровд у Пармі.

Після церковної відправи в святопокровській авдиторії відбудеться Літературний вечір, присвячений творчості В. Стуса. Доповідь на тему „Моя Україна — чужа Україна" виголосить видатна українська дисидентка д-р Ніна Строката-Караванська, а о. д-р Іван Тилявський подасть огляд творчости Василя Стуса.

Група рецитаторів, в тому й студентська молодь, читатиме вибрані твори поета. В музичній частині програми виступить Школа Бандуристів ім. Гр. Китастого при українському православному соборі св. Володимира у Пармі під керівництвом д-ра Ігоря Маглая. Інструментальні точки виконуватимуть мгр Степанія Стефанюк (скрипка) і Людмила Анітієнко (віольончеля).

Вступ для молоді вільний.

Л. Плющ критикує наївних лікарів на сторінках французької газети

Париж. — Один з найбільш почитних та популярних щоденників Парижу, „Ле Фігаро" подав у своєму виданні з 1-го листопада ц.р. довше інтерв'ю свого співробітника Петріка Вайсмана з Леонідом Плющем.

Інтерв'ю, що мало заголовок „Удекоровані кати", було поміщене на другій сторінці того престижевого щоденника і на початку його подано короткий нарис сильветки Л. Плюща та його життя з підкресленням протесту Л. Плюща проти надання Нобелівської нагороди миру каґебістові, яким він уважає психіятра проф. Марата Вартянина.

Інтерв'ю, хоча торкалося контроверсійних питань, було переведене у спокійному та діловому тоні і тим має особливе значення, бо вказує західнім науковцям без емоційности на це, що криється за мнимою „гуманністю" совєтських лікарів. Властивою причиною до інтерв'ю була широко відома в світовій пресі справа діяльности товариства „Міжнародні лікарі за відвернення атомної війни", до якого належить 145,000 членів з 41 країни, а у проводі якої стоїть тепер проф. М. Вартянин, совєтський психіятр, якого Л. Плющ у заяві складеній перед французьким пресовим агентством АФП виявив як одного з тих совєтських психіятрів, які застосувують психіятрію в боротьбі з політичною опозицією в СССР.

У своїй розмові з П. Вайсманом Л. Плющ звернув увагу на те, що в згаданому товаристві лікарів є багато таких які своєю аполітичністю і наївністю, навіть не маніпульовані совєтською пропагандою, мають ілюзії щодо пацифізму та відвернення нуклеарної війни.

Л. Плющ поставив також руба питання чому апелі проти нуклеарної зброї розповсюджуються лише на Заході, а пацифістів в СССР переслідують та засуджують в тюрму чи на заслання. Він також закинув „Інтернаціоналові лікарів", що нічого не робить у їхній обороні. Вкінці Л. Плющ заявив, що дивується як можна порівнювати американських лікарів з совєтськими, бо ж ці останні є маріонетками режиму, а американці вільними громадянами.

ДЖ. АНДЕРСОН РОЗПОВІДАЄ ПРО ЛИЦЕМІРСТВО СОВЄТСЬКИХ ВЧЕНИХ

Вашінгтон. Недавно в газеті „Вашінгтон Пост" була надрукована стаття відомого синдикованого колюмніста Джека Андерсона і репортера Дейла Ван Атти, в якій розповідається про цинізм совєтських спеціялістів, які виступають з осудом запропонованого президентом Роналдом Реґеном пляну створення протиракетної оборони (ПРО) з елементами космічного базування.

Хоч Совєтський Союз веде роботу в ділянці протиракетної оборони вже 20 років і почав проводити відповідні дослідження ще в 1968 році, першою офіційною реакцією Москви на аналогічну ініціятиву Президента ЗСА був гнівний лист совєтських вчених, надрукований в „Правді" під заголовком „Звернення до вчених світу".

Автори листа різко критикували американський плян створення системи протиракетної оборони і обурювалися, що ЗСА хочуть заплямувати чисту науку, використавши її у воєнних цілях. Деякі з тих, що підписали листа, роз'їжджали потім по Західній Европі, намагаючись мобілізувати своїх колеґ на боротьбу проти американського проєкту, а один з них, віцепрезидент Академії Наук СССР Е.П. Веліхов, неодноразово виступав в університетах ЗСА з лекціями, в яких осуджував ініціятиву Президента. Недавно Веліхов виступив з подібними заявами також на американській телевізії.

Дж. Андерсонові і Д.Ван Атті показали секретний документ Сі-Ай-Ей, в якому розповідається про те, чим насправді займаються совєтські борці проти американської космічної оборони. В документі сказано: „Про щирість листа совєтських вчених можна судити з того, що багато з тих, які підписали листа, самі беруть активну участь в створенні наступальної і оборонної стратегічної зброї". Наприклад, П.Д.Грушін, який підписав листа, очолює конструкторське бюро, в якому створюються зенітні і протиракетні ракети, в тому ракети ПРО, встановлені навколо Москви. Системами управління зенітної і протиракетної оборони займається інший автор листа — В. С. Сємєніхін. У створенні радарів та інших складників стратеґічної оборони провідну ролю відіграє Б. В. Бункін, а В.С. Адуєвський, який на протязі багатьох років працював в ділянці стратегічної зброї, останнім часом переключився виключно на космічну зброю. Він керує також роботою по створенню лейзера космічного базування.

Нарешті сам Євгеній Веліхов, який є частим гостем на американській телевізії, на протязі 15 років є одним з головних творців совєтської лейзерної зброї. Кілька років він завідував ляборaторіями інституту нуклеарної енергії в Троїцку, де конструюються військові лейзери. Лист совєтських вчених підписаний і двома іншими провідними творцями лейзерів, Н.Г. Басовим і А.М. Прохоровим.

Лицемірству совєтського астаблішменту нема меж, зауважують американські журналісти, автори статті. Якщо ЗСА припинять спроби створення стратегічної оборони, „Совєтський Союз не матиме в цій ділянці конкурентів".

Ізраїль перепросив ЗСА за шпигунство

Єрусалим, Ізраїль. — Прем'єр-міністер ізраїльського уряду Шімон Перез, після бурхливого засідання його уряду, перепросив формально З'єднані Стейти Америки за шпигунство ведене ізраїльською розвідкою, з допомогою деяких продажних громадян Америки, на протязі багатьох років.

Очевидно, Державний департамент, і особисто Джордж Шулц, а також інші офіційні особи ЗСА, задоволені перепрошенням і визнанням, що Ізраїль займався шпигунством в цій країні та обіцянкою, що відповідальні за нього особи будуть притягнуті до судової відповідальности, якщо їм буде доказне зламання закону і урядового зарядження. Президент Роналд Реген, виступаючи кожнотижнево на радіогодині до американського народу, засудив шпигунство в загальному і натаврував тих американських громадян, які з якихось причин займаються цим зрадливим ділом. Він вимагав гострого покарання усіх осіб, які займаються шпигунством і заявляв, що ЗСА потребують гостріших законів щодо покарання за шпигунство в майбутньому. Тимчасово Департамент юстиції зробить все, що буде в його силах, щоб покарати осіб, які передавали державні таємниці ізраїльським шпигунам, чи представникам амбасади.

В Державному департаменті панує переконання, що залишилася також до вияснення справа з якою метою Ізраїль займався шпигунством в ЗСА, скільки і яких матеріялів він отримав від шпигунів в ЗСА Вони також вимагатимуть негайної передачі усієї документації в руки ЗСА, хоч, як відомо, ізраїльські чинники вже давно могли скопіювати усі перетримувані документи, пляни чи інший матеріял.

Як відомо, службовці ФБІ заарештували американця Джонатана Полларда, спеціяліста і аналітика воєнної фльоти ЗСА, обвинуваченого у шпигунстві на користь Ізраїля, а Єрусалим відкликав із ЗСА двох свїх дипломатів з Вашінгтону, які, як підозрівають в Державному департаменті, були зв'язковими до американців у цій шпигунській афері.

Чи на цьому закінчиться ця шпигунська афера, яка, триває вже цілий тиждень? Політичні спостерігачі кажуть, що все залежатиме від постави Уряду і конгресових комісій. Деякі законодавці вимагають переслухання в Конгресі, яке виявило б ще багато прихованих справ.

ЗСА не змінять своїх пропозицій на переговорах

Вашінгтон. Газета „Ню Йорк Таймс" надрукувала повідомлення про пресову конференцію директора агентства в справах контролі над озброєнням і розброєнням Кеннета Елелмана, який заявив репортерам, що перед новою рундою американсько-совєтських переговорів про розброєння в Женеві, які почнуться 16-го січня наступного року, ЗСА не мають наміру міняти свою позицію щодо пропозицій, внесених ними.

К. Елелман сказав, що в ході переговорів у Женеві, які закінчилися в листопаді, американська сторона внесла ряд пропозицій, на які чекає відповіді від совєтської сторони.

21-го листопада делегації обох сторін випустили в Женеві рапорт, в якому висловлюється згода прискорити хід переговорів.

На запитання кореспондентів відносно цього рапорту К. Елелман відповів, що прогресу буде досягнуто, „якщо совєтська сторона виступить з компромісовим рішенням спірних проблем, яке зблизить їх і наші пропозиції". Зокрема, Совєтський Союз повинен перестати пов'язувати питання про редукцію наступальних видів озброєнь з припиненням досліджень в ділянці космічної протиракетної оборони.

Елелман заявив також, що на переговорах про ракети середнього засягу дії в Европі СССР повинен відмовитися від спроб обмежувати кількість військових літаків ЗСА. Більше уваги треба приділити справі контролі, тобто перевірки дійсної редукції озброєнь.

В Совєтському Союзі не перестають критикувати ініціятиву президента Роналда Регена в ділянці стратегічної оборони. Елелман висловив думку, що на випадок незмінної позиції ЗСА в цій справі СССР може змінити своє відношення до неї, як, наприклад, вони змінили свою позицію щодо нуклеарних ракет середнього засягу.

В АМЕРИЦІ

ПІСЛЯ П'ЯТИРІЧНОЇ перерви група американських банків, а також лондонський відділ канадського Роял банку, виділили Совєтському Союзові позику у висоті 400 мільйонів долярів. Позика призначена для купівлі американського і канадського збіжжя. На фоні більйонів долярів, що їх американські банки надають таким країнам як Мехіко чи Арґентина, сума, виділена для СССР, порівняльно невелика. Але вона досить велика, якщо взяти до уваги, що на протязі п'ятьох років американські банки практично не надавали кредитів Москві в зв'язку з порігшенням відносин між двома країнами.

ПОСЛАННИК АРХИЄПИСКОПА кентерберійського Террі Вейт, який виступає посередником у справі американських закладників у Бейруті, звернувся до Адміністрації президента Роналда Регена з закликом не вдаватися до застосування сили при вирішенні долі цих закладників. Т. Вейт, який повернувся з Бейруту, зустрівся з віцепрезидентом Джорджом Бушом. Після закінчення зустрічі він сказав, що дістав „запевнення в повній підтримці його гуманної місії".

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРЕСОВІЙ конференції у Вашінгтоні, директор програми створення протиракетної космічної оборони генерал-лейтенант Джеймс Абрагамсон заявив, що у зв'язку зі скороченням асигнувань на стратегічну оборонну ініціятиву було прийнято рішення зосередити зусилля на розробці більш економних засобів боротьби з ворожими ракетами, а саме лейзерів наземного, а не космічного, базування і протиракетних ракет. Раніше плянувалося впроваджувати також лейзери, які мали бути розміщені в космосі, і електромагнітні гармати для знищення ракет противника, але замість 3,7 більйона долярів, Конгрес виділив лише 2,7 більйона. Тому відомство генерала Абрагамсона вирішило зосередитися на дешевших засобах знищення ворожих ракет.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ СССР дало дозвіл на візиту до Совєтського Союзу американської трупи. Це перший американський колектив, який дістав дозвіл на поїздку до СССР після того, як президент Роналд Реген і генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов підписали в Женеві угоду про відновлення культурного обміну.

ВИСТУПАЮЧИ В СИТІ ГОЛЛ, посадник Ню Йорку Едвард Кач заявив, що обмеження на витрачання води, запроваджені в квітні цього року, зняті. Тепер, коли рівень води наблизився до нормального для цього періоду року і враховуючи прогнози метеорологів, які передбачають сніжну зиму, відпала необхідність продовжувати дотримуватися обмежень на витрачання води. Але, зауважив посадник, це не означає, що ми повинні без потреби, необдумано витрачати водні запаси міста.

У ЗВ'ЯЗКУ З АРЕШТАМИ американських громадян, посуджених у шпигунстві на користь СССР, Ізраїля і Китаю, інститут Ґеллупа провів опитування 1008 американців, цікавлячись тим, як населення ставиться до введення смертної кари за тяжкі злочини, включаючи шпигунство. Результати опитування показали, що за останні роки значно збільшилася кількість американців, які виступають за введення смертної кари для таких злочинів. Якщо, наприклад, в 1966 році прихильники смертної кари за навмисне вбивство становили 42 відсотки опитаних, то тепер опитування показало, що 75 відостків американців виступають за смертну кару за вбивство.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ УРЯД ЧЕРЕЗ свій офіційоз „Правду" звернувся із закликом до поправи холодних стосунків із Альбанією та назвав їх „ненормальними". Як відомо, Альбанія помимо свого комуністичного режиму зірвала свої стосунки із СССР ще в 1961-му році. Стаття у „Правді" появилася з приводу 41-ої річниці звільнення Альбанії з німецької окупації і має виімково теплий та примирюючий тон.

ЄЛЕНА БОННЕР, дружина Андрея Сахарова поінформувала свою родину в ЗСА, що вона мала труднощі дістати візу до ЗСА і мусіла переконувати совєтських урядовців, щоб вписали на пашпорті, як остаточну ціль її поїздки ЗСА, хоча минулого місяця вона дістала дозвіл виїхати на лікування до Італії і Бостону.

ВОЙЦЄХ ЯРУЗЕЛЬСКІ, ЛІДЕР польської комуністичної партії, у своїй останній промові виявив стуробовання, що польська комуністична партія стоїть перед затяжною боротьбою із ворогами таки у своєму власному нутрі. Зокрема він остерігав польську Католицьку Церкву, щоб вона припинила свою політичну активність.

ПРОПОНОВАНИЙ У НОВІЙ ЗЕЛЯНДІЇ закон, яким прем'єр міністер матиме право забороняти в'їзд на води цієї країни тим кораблям, які можуть мати нуклеарну зброю на своєму покладі, викликав застереження американського Уряду, що такий закон може зламати існуючий вже 34 роки т.зв. Анзус договір, яким Австралія, Нова Зеляндія і ЗСА обіцяли спільно виступати проти можливого ворога.

УРЯД ІЗРАЇЛЯ СТАРАЄТЬСЯ полагодити неприємну для нього справу шпигування американського горожанина Джонатана Поллярда на користь ізраїльських військових чинників. Уряд обіцяє тепер, що поверне до ЗСА сотки тайних документів, що їх Дж. Поллярд роками передавав до Ізраїля.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Терор і реакція

Схоплення під кінець минулого тижня єгипетського пасажирського літака американської продукції над Грецією і переведення Єгиптом збройної виправи проти тих терористів з таким наслідком, що з-посеред кругло 80 осіб в кабіні літака згинуло 60 осіб — зактуалізувало знову проблему терору і реакції на терор. У даному випадку різні чинники зайняли різне становище. Пілот того літака, єгипетський араб, який оцілів, тільки легко поранений кулею в голову, при чому він сокирою вбив свого напасника, підтримує рішення єгипетського уряду вислати проти тих схоплювачів військову експедицію. Він каже, що це були „професійні злочинці-вбивники", які відчували насолоду у вбиванні невинних людей. Вони вже застрелили кілька осіб, вибираючи собі з-посеред пасажирів людей з жидівськими прізвищами та американців. Після кожного вбивства, — оповідав той пілот, — звірський вбивник співав і танцював, і коли б не було цієї збройної експедиції, то терористи були б усіх перестріляли. Але ліберальні коментатори таврують Єгипет, закидаючи йому вину в отій масакрі і оборонюючи тезу, що з терористами, які схопили літак (чи схоплюють людей) треба переговорювати.

Американський Уряд переслав єгипетському президентові Госні Мубаракові співчуття з приводу цієї трагедії та признання за „прийняття важкого рішення" (вислати військо проти терористів), Президент Реґен багатократно заявляв, що з терористами не можна вести переговорів і не вільно йти їм на поступки, бо це тільки заохочувало б їхніх однодумців до ведення нових актів терору. Більшість державних діячів вільного світу солідаризується з цим поглядом. Усе ж — сама Америка не переводить таких відплатних дій, які вдаряли б також по невинних жертвах. Робить це тільки один Ізраїль. Схоплювачі літаків і окремих осіб — це терористи найгіршого сорта — це вбивники безборонних і невинних осіб, що їх — як у даному випадку — фанатичні вороги Ізраїля й Америки вбивають тільки тому, що ті жертви жидівського роду або американці.

Супроти таких злочинців не можна стосувати ніякого милосердя і — правильно каже Рональд Реґен — не можна з ними розмовляти та йти назустріч їхньому шантажеві. Цей останній акт терору має і міжнародні наслідки. Єгипет закидає одверто Лівії з її диктаторським президентом Муаммаром Каддафі, що те схоплення літака було заплановане і зорганізоване в Лівії. Каддафі — це один з найбільших протекторів міжнародного тероризму. Якщо епілогом цієї останньої трагедії на летовищі в Мальті була б війна Єгипту з Лівією й упадок Каддафі — то це була б заплата за смерть кількадесяти невинних пасажирів схопленого літака.

Степан Женецький

ЯК МОСКВА ЗАТУМАНЮЄ ЗАХІДНІХ КОРЕСПОНДЕНТІВ

Московська комуністична імперія, що тепер криється під назвою чотирьох зловісних букв СССР, є важкою для звітування кореспондентів західніх часописів, бо вона не є такою країною, як інші країни світу: Совєтський Союз є побудований на ідеології, спертій на брехні, яка всі прояви життя пояснює цілком відмінно, аніж воно представляється насправді.

Усі політичні потягнення совєто-московських ватажків — як наприклад зістрілення корейського літака нібито за „шпигунство", окупацію Афганістану називається „братньою допомогою", заплановану повітряну протиракетну оборону Америки називають вони „загрозою для миру" — отже всі ті прояви оцінюють совєто-москалі не на підставі об'єктивної правди, але на базі тієї своєї брехливої ідеології. Все твердять совєто-москалі, що кажуть їхні заправила, є „об'єктивною правдою".

Політична стратегія

Совєто-московські заправила дуже добре розуміють, що віра Заходу в їхні побрехеньки про відносини в Совєтському Союзі, значно послаблюють західні країни в їхніх оцінках справжньої сили Московії. І саме в цьому полягає політична стратегія Москви, щоб обдурити західні країни, аби вони брали її ідеологічні побрехеньки за чисту правду.

В нутрі Совєтського Союзу, ідеологізація, тобто обдурювання свого населення, залежить від постійного повторювання брехні. Коли там раз встановлять якусь пропаґандивну затію, то їхні засоби масової інформації голосно розтрублюють в часописах, радіо, телевізії, як рівнож в офіційних повідомленнях та промовах головачів.

А щоб поширити якусь свою брехню за кордонами, то совєто-московські можновладці розповсюднюють її за посередництвом західніх засобів масової інформації, і тут саме є причина, чому Москва присвячує так багато уваги, щоб затуманити кореспондентів західніх часописів, які діють у Совєтському Союзі.

Правда, совєто-московські головачі не очікують того, щоб західні кореспонденти повірили в їхню пропаганду; вони тільки намагаються вплинути на них, щоб вони повторяли її безкритично, без жадної аналізи, так, щоб згодом в цю їхню ідеологічну брехню повірили також на Заході, як вірять в неї совєтські громадяни.

Совєтські вістки

У книжці „Небажане Прощання", Ендрю Наґорські, колишній кореспондент американського журналу „Нюзвік" у Москві, обговорюючи справу закордонних кореспондентів в Москві, зацитував неназваного американського кореспондента пресового аґентства Ассошієйтед Прес, який сказав, що 90 відсотків новинок з Москви цим аґенством були просто переписані з московських часописів і совєтського пресового агенства ТАСС.

Американський впливовий часопис „Вол Стріт Джорнал" нещодавно писав, що це саме можна сказати і про інші закордонні пресові аґенства, що мають своїх кореспондентів в Москві. Навіть маленький відсоток новинок закордонних кореспондентів з Москви, що хоч і не є взяті з совєтських часописів, є в основному базовані на совєтських урядових інформаціях, а тому також мають відпечаток поглядів, значить брехні, ширеної совєто-московськими пропагандистами.

Наприклад, рік за роком, західні кореспонденти, які подорожують по Совєтському Союзі поза Москвою, під керівництвом совєтського міністерства закордонних справ, або совєтського пресового агенства „Новості", відвідують ті самі колгоспи і фабрики, і слухають тих самих запрограмованих відповідей і пояснювань. Наслідком тієї хитрої совєто-московської маніпуляції є те, що ці самі похвальні описи появляються в західніх часописах щодва-три роки.

Різниця між звітуванням закордонних кореспондентів з інших країн і сухим, нецікавим повторюванням „Правди" і ТАСС зі Совєтського Союзу, може зродити думку у читачів, що московські закордонні кореспонденти мусять тільки переписувати ці вістки за совєтською пресою, бо в інший спосіб не мають змоги цього робити. Одначе так воно не є. Є багато совєтських громадян, які готові подавати правдиві вістки закордонним кореспондентам. Та проблема в тому, що закордонні кореспонденти в Москві, часто ані не хочуть, ані не є спосібні, використовувати ті можливості, які там існують.

Американська преса часто служить засобом, для поширювання совєто-московської дизінформації. (На приклад, нещодавно американський часопис „Вашінгтон Пост" надрукував інтерв'ю совєто-московського найвищого заправила, Горбачова). Треба підкреслити, що американська преса часто передруковує статті з совєтської преси, не даючи до них жадних своїх коментарів, чи відповідних зауваг. Також багато редакцій інших країн висилають своїх кореспондентів до Совєтського Союзу, які є цілковито непідготовані до того, не визнаються у тамошніх відносинах, ані не знають московської мови.

Закінчення буде.

А. Гладилович

Напередодні появи 3-го тому „Дрогобиччини"

Те, що ще кілька років тому здавалося тільки мрією, сьогодні стає дійсністю — друкується третій том збірника реґіональних матеріялів „Дрогобиччина — Земля Івана Франка". Він вийде з друку в першій половині 1986 року — ювілейного року Івана Франка, коли наш народ відзначатиме 130-літні роковини з дня народження й 70-літні роковини з дня смерти цього великого сина Дрогобицької Землі.

Учасники 9-го З'їзду дрогобичан, який відбудеться 21-го і 22-го червня 1986 року на Союзівці будуть мати нагоду набути цей том на З'їзді, а всі інші, що собі його замовлять, одержать його поштою.

Книжка матиме близько 500 сторінок друку й коло 200 документальних ілюстрацій. В ній будуть опубліковані цінні матеріяли, яких не було в двох перших томах „Дрогобиччини". Зібрати їх пощастило, завдяки тій обставині, що великий гурт дрогобичан щиро відгукнувся на заклик Центрального Комітету Дрогобиччини в цій справі. Але видавати цю книжку було б неможливо, коли б одночасно не було матеріяльної підтримки з боку уродженців і колишніх жителів Дрогобиччини, які своїми пожертвами й передплатами уможливлюють видавання свого реґіонального збірника. Щоб заплатити повністю кошти друку третього тому потрібно ще якихсь 5,000 долярів. Треба вірити, що дрогобичани своїми дальшими пожертвами й передплатою третього тому допоможуть зібрати на час цю суму.

Увесь матеріял третього тому поділений на дев'ять частин. Перша частина має заголовок „Нам поможе святий Юр!". У ній поміщені матеріяли про такі вияви культу цього святого на Дрогобиччині, як його старовинна ікона, яка зберігалася в Станилі коло Трускавця, відома дерев'яна церква св. Юрія в Дрогобичі й святоюріївські обряди та пісні, які досі збереглися в деяких бойківських селах Дрогобиччини.

Матеріяли, які поміщені в другій частині книжки під заголовком „Відлітають сірим шнурком...", присвячені пам'яті двох покійних редакторів двох перших томів „Дрогобиччини", визначних науковців-літературознавців, — головно редактора цього збірника, уродженця села Грушови колишнього Дрогобицького повіту д-ра Луки Луцева та технічного редактора збірника, уродженця Рогатинщини, особисте життя якого було пов'язане з Дрогобиччиною, д-ра Василя Вергуна.

Третя частина книжки присвячена рідним сторонам Івана Франка — його „Підгір'ю прекрасному". Тема поміщених там матеріялів — „Іван Франко і Дрогобиччина". Вони тепер особливо актуальні з уваги на подвійний ювілей Івана Франка в 1986 році і можуть стати в пригоді нашим франкознавцям.

У четвертій частині свого збірника дрогобичани вшановують пам'ять трьох славних земляків, леґендарних героїв Василя Біласа, Дмитра Данилишина й Зенона Коссака. В Україні в публікаціях про минуле Дрогобича й Трускавця нема про них найменшої згадки, наче б їх ніколи на світі не було! Опубліковані в цій частині документальні дані спричиняться до того, що пам'ять про них житиме в народі вічно.

Найбільше матеріялів про місто Дрогобич і всі інші місцевості колишнього Дрогобицького повіту подано в трьох дальших частинах тому — „Дрогобич", „Інші місцевості Дрогобиччини" й „Дрогобиччина". Поміщені там статті — розвідки, спогади, дані про громадських і культурно-освітніх діячів, священиків, мистців, спортсменів, вояків, підпільників, героїв і жертв австрійської, польської, російської й німецької окупацій, описи боїв Леґіону УСС, УГА і УПА та збройного підпілля на Дрогобиччині, статистичні дані про кожну місцевість колишнього Дрогобицького повіту тощо — це, направду, пребагате джерело відомостей не тільки для дрогобичан, але й для всіх, що цікавляться Дрогобиччиною як невід'ємною частиною одної нероздільної України і зокрема для тих, що стали на захист доброго українського імени в світі.

„Помилятися властиво людині" — каже латинське прислів'я, а ми додамо від себе, що людина повинна виправляти свої помилки. Окрему частину третього тому творять виправлення важливіших помилок, що їх помічено в двох перших томах „Дрогобиччини", і деякі доповнення матеріялів, що були опубліковані в цих томах.

В останній частині, яку названо „Різне", є кілька статтей на спеціяльні теми, список пожертв на видання третього тому, резюме англійською мовою, список ілюстрацій і зміст книжки.

Дуже важливими є поміщені в „Різному" іменні покажчики до всіх трьох томів „Дрогобиччини", бо в минулому було багато нарікань на брак таких покажчиків у двох перших томах „Дрогобиччини".

В третьому томі цей брак виправлено, поміщуючи відповідний „ключ".

До урізноманітнення змісту третього тому й збільшення його документальної вартости спричиняться у великій мірі його численні ілюстрації — унікальні фотографії, репродукції дея-

(Закінчення на стор. 3)

Іван Кедрин

УКРАЇНСЬКА БАЛАКУЧІСТЬ

Одною з найбільш прикметних і найпоганіших рис української вдачі є балакучість. Балакучість не є хибою тільки якоїсь одної верстви чи одної професії, — малощо інше, як саме балакучість об'єднує всіх українських людей. Пресова конференція Президента великодержавної Америки триває зі засади найвище 35 хвилин, в межах яких вміщається вступна заява Президента і запити та відповіді, що стосуються найважливіших проблем Америки і міжнародного світу. На телевізорах показують роздачу різних нагород, як ось, наприклад, славетну фігурку „Оскара" за найкращі осяги у світі фільму, або при виборі найкращої жінки в Америці чи й усьому світі. Завжди у всіх таких церемоніях лавреати дякують за дану їм нагороду чи почесть буквально одним реченням. За два дні перед своїм відлетом до Женеви на зустріч з Ґорбачовим Реґен виголосив промову до американського народу, що тривала буквально 15 хвилин. Для українських слухачів і глядачів всі ті й подібні інші приклади не існують.

Два конкретні докази з останніх тижнів з терену Ню Йорку і його найближчої околиці.

Відбувалася нарада у справі святкування роковин хрищення України. Проблема понад і позапартійна, неконтроверсійна. Було кількадесят осіб, між ними адвокати, лікарі, професори. Настрій був добрий, ніхто нікого не ображував, усі присутні розуміли, що треба гідно відсвяткувати те славетне 1000-річчя. Але нарада тривала шість годин. Коли один учасник зголосився до слова п'ятий раз — автор цих рядків написав на картці його прізвище і ставив біля нього риски. Промовляв 17 разів. Коли хтось зголосив якийсь внесок — підіймалось кілька рук і кожний чи кожна заявляли, що вони підтримують внесок. Зголошено мудру пропозицію, щоб для підкреслення екуменізму того святкування першим заступником голови комітету, українця католика, був православний. Не було нікого „проти", проте дискусія тривала понад годину. „Вичерпано" порядок нарад тільки тому, що найважливіші точки передано на вирішення президії комітету або відкладено до наступної наради.

Подібне діється на всіх нарадах, зборах, конференціях. Їхні предсідники мають на виправдання два найголовніші арґументи: люди, мовляв, приїхали здалека — не можна відмовляти їм слова, „хай виговоряться". І далі: нарада (конференція) відбувається у даній справі чи в даній установі так рідко, що можна присвятити їй одно пополудне й один вечір.

Відбувався бенкет з нагоди округлої дати пізнього віку одного заслуженого громадського діяча. Промовляв на вступі єпископ. Але крім нього ще чотири духовники. Із них логічне виправдання мав тільки виступ місцевого пароха, як господаря даної залі, де відбувався бенкет. Кожний з трьох інших духовників — гарна людина, заслужений пастир свого стада і симпатичний, але це ще не арґументи на потребу їхньої промови. Тостмайстер вів бенкет гладко, справно, бо не вперше виконував цю функцію. Він знав, що будуть промовляти два діячі, прізвища яких наче символізують два ідеологічні середовища. Крім цього — видатна діячка з-посеред дисидентів. Знав теж, що будуть промовляти хтось з родини ювілята і вкінці сам ювілят. Чи не досить було б отих сім промов?! Але крім них було ще шість інших промовців. Навіщо? Коли б запитати тостмайстра, навіщо він просив їх до слова, напевно відповів би: бо вони самі зголосилися до нього раніше і відмовити будь-якому з них була б образа. Тостмайстер поінформував, що наплило кількадесят привітів. Слава Богу, не відчитував їх, але непотрібно читав, від кого наспів привіт, і після того, як висловився, „докидували" йому ще дальші привіти: представники тих установ і організацій були б образилися, якби їх не назвати. Та ще й відбулось представлювання всіх, хто сидів за двома довгими столами — спершу кожний називаний мусів встати, опісля всі разом вставали. Сума тієї забави — бенкет тривав п'ять годин, від 6:30 до 11:30 ночі, замість найвище, скажім, три години. Сам тостмайстер з гумором виправдував такий час, покликавшись на прецедент одного українського бенкету в Чикаґо, який тривав до 1:30 ночі. Це була слаба потіха для присутніх, особливо тих, які прибули з-поза Ню Йорку.

Поважний наслідок тієї неповажної забави такий, що вона відстрашує молодь. На тому бенкеті, який зібрав повніську велику залю, крім внуків ювілята не було ні одної молодої людини. І треба розуміти молодих людей. Рішуче пора реформувати ту закорінену вже традицію багатогодинних українських нарад, зборів, конференцій. Пора виректись ніде не практикованого звичаю представлювання людей за почесним столом бенкету. Пора ввічливо відмовляти бажаючим промовляти, звернувши увагу, що рішено вже звузити число промовців до тако-

(Закінчення на стор. 3)

ТИСЯЧОЛІТТЯ

ІНТЕРВ'Ю З ПРОФ. МАҐОЧИМ

V.

П.: Але чи не дасте Ви форум совєтам, росіянам і московському патріярхові на кошт українців?

В.: Совєти, росіяни і московський патріярхат форуму не потребують. Вони його вже мають. З деяких причин, на які я вже вказував, загальне західнє і північноамериканське поняття про тисячоліття вже з російської точки погляду. Це українці і, подібно, білоруси, потребують форум, і то форум, з якого можна бути почутим, і до якого дехто може прислухатися. Такий форум можуть українці мати через запропоновану тисячолітню конференцію в справі християнства в Русі і, може, перший раз безкоштовно.

П.: Як могли б українці скористати з такої дебати?

В.: Католики і православні українці будуть вислухані так, як і інші релігійні та етнічні групи, які мають претенсії до спадщини з хрищення Русі.

П.: Як це мало б бути переведено?

В.: Ідея організованої дебати є зовсім певно добра. Одначе, її практичне переведення не легке. Напочатку ми плянували запросити учасників на базі різних Церков. Тому ми брали до уваги імена потенційних учасників, що займають високі духовні становища в даній Церкві. У цьому випадку запропоновано було запросити Митрополита Мстислава Скрипника, Єпископа Михайла Дудика і Архиєпископа Пітіріма. Але дуже швидко нам стало ясно, що такий підхід непрактичний, а треба зробити так, щоб категорії дебат не спиралися на Церквах, лише на виховних інституціях, пов'язаних з різними Церквами. Бо ж на наукових конференціях бажано, навіть у дискусійній частині програми, щоб учасниками були ті, хто є науковцями, а не хто займає якесь духовне становище.

П.: А чому педагогічний персонал виховних інституцій, зв'язаних з різними Церквами, повинен брати участь?

В.: Зовсім просто, бо вони матимуть однакову можливість висловити свої погляди. Така нагода, я додам, не завжди трапляється. Наприклад, найбільші українські православні групи — Українська Православна Церква в ЗСА і Українська Православна Церква в Канаді не є на канонічних підставах визнані Постійною конференцією канонічних єпископів в Америці, що складається з більшости православних Церков на цьому континенті, включно з Українською Православною Церквою в Америці, очоленою Митрополитом Кущаком. З іншого боку, саме існування УКЦеркви робить міжвизнаневий контакт між римо-католицьким і православним світами трудним, якщо не зовсім неможливим, бо головні православні Церкви — американська, грецька, сербська і болгарська — відмовляються говорити з католицькими представниками, коли присутніми є „уніяти". У запропонованій конференції тисячоліття усі українські православні і католицькі наукові представники були б, самозрозуміло, запрошені висловити свої погляди. Щобільше, завдання модератора дебати чи „судового випитувача" є вирішальне, а проф. Томас Бирд, якого намічено на цю ролю, є добре знаний, як оборонець українських католицьких і православних інтересів.

П.: Чи Ви дійсно уважаєте, що Вам удасться ті, часто шалено протилежні точки зору, якщо не звести, як Ви кажете, докупи, то хоч дати їм нагоду висловити свої погляди?

В.: Це іронічне, але правдиве, що я відразу думав, що найбільше труднощів було б з боку росіян, будь-це московський патріярхат, будь це синод за кордоном, які або не визнають один одного, або українців, або обидвох. А тепер виглядає, що деякі українські католицькі і православні кола неохочі брати участь тоді, коли вони мають золоту нагоду виступити наперед і продемонструвати своє леґітимне існування перед північно-американським громадянством і цим способом сподівано виправити однобічний російський чи русофільський погляд американців і канадців на історичне минуле Східньої Европи.

П.: А чи не народилася ця ціла ідея конференції між такими українофобами у Ватикані, як Кардинал Віллєбрандс, який готовий все зробити, щоб досягнути кращих взаємин зі совєтами?

В.: Ціла ідея є вислідом збігу двох незалежних напрямів дії. З одного боку, і для своїх власних інтересів, Папа Іван Павло II звернувся до своєї адміністрації з проханням зробити рекомендації, як Ватикан має повестися, щоб тисячоліття християнства Русі не стало джерелом дальшого поділу між слов'янами Східньої Европи. Він звернувся до свого Секретаріяту сприяння християнській єдності провірити проблему і дати рекомендації. З другого боку, деякі академіки, як духовні, так і світські, які були свідками і жили серед майже постійного роздору між різними східніми слов'янськими групами, і які були і ще далі є вражені часто нехристиянськими вчинками і наставленням одних проти других, і все це робиться в ім'я християнства. Ті академіки уважали і далі уважають своїм обов'язком науково простежити принайменше різні аспекти центральної проблеми — прихід християнства в Русь, пояснення і фальшиве пояснення якої є одною з причин того роздору. Ці дві незалежні сторони зійшлися на конференції в Римі на початку цього року. Ватиканські власті на найвищому рівні, додам, відтак ухвалили запропоновану конференцію і згодилися допомогти здійснити таку наукову зустріч, але без втручання і без диктату як, на науковому ґрунті, це мало б відбутися.

П.: І Ви дійсно переконані, що така конференція можла б допомогти українській справі?

В.: Думаю, що це принайменше дасть українцям нагоду бути вислуханими на базі рівности і, з огляду на публічні мідія, перед досить численною громадою.

П.: Чи думаєте, що це вплине на тих, хто творить опінію з ЗСА і Канаді?

В.: Цього я не є певний, але, зовсім певно, це варте зусилля. Це не означає, що українці на Заході не пробували вже раніше. Вони робили це вперто у західніх столицях по Першій світовій війні, щоб домогтися визнання Української Народної Республіки, а також звільнення Галичини від польського панування. Вони видавали книжки про український голодомор в 1930-их роках і про ліквідацію Греко-Католицької Церкви по Другій світовій війні. Вони сильно боролися, і з деяким успіхом, щоб українських переміщених осіб поселили на Заході, а не репатріювали їх до Совєтського Союзу. Вони в останніх часах також намагалися, як це доказує зворушливий фільм „Жнива розпачу", показати успіхи і трагедії, що впали на Україну.

П.: І чи це не є добре?

В.: Розуміється, що добре. Такі намагання, включно з українським проєктом відсвяткувати тисячоліття, повинні продовжуватися. Але, не зважаючи на все сказане і зроблене, ми входимо в останні десятиріччя двадцятого століття при загальній неґативній думці про українців, яку про них мають численні впливові співгромадяни, американці і канадці.

П.: Які ж це неґативні думки?

В.: На Заході уважають, що українці — це свого роду москалі. А якщо їх визнають за щось окреме, то головні північно-американські спеціялісти совєтських і російських справ часто дивляться на їх науку, як на націоналістичну пропаганду; або цілий народ представлений, як антисеміти, історія якого — від Хмельницького до Петлюри, до „коляборантів" з нацистською Німеччиною — є, несправедливо, представлена змоченою в жидівській крові. Це є сумна дійсність у реальному світі, мідія якого лише в останніх кількох роках заповнені антиукраїнськими темами, взятими з діяльности бюра спеціяльних інвестиґацій і з центру С. Візенталя. Це його домагання допомогти створити Комісію Дешена у Канаді. А може ще більш неґативний вплив мали телевізійні серії „Голокост", передавані по країнах Північної Америки і Західньої Европи в найдогідніших годинах дня. Не менше впливовою є високо оцінена повість Сімон Сіньйоре „Адьє Володя". Усе це зв'язує терпіння жидівського народу у двадцятому столітті зі сповидно провідними антисемітами світу — українцями. Як виходить з теперішньої дійсности, то намагання українських інституцій і представників, з найкращими намірами бажаючих піднести добре ім'я українців на Заході, не увінчалися великими успіхами.

Закінчення буде.

УКРАЇНЦІ! НАШОЮ МЕТОЮ Є ЗАБЕЗПЕЧИТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ І УКРАЇНКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ! ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАБЕЗПЕЧИЛИСЬ?

Свято Листопадового Зриву у Трентоні

Після літньої спеки дерева змінили свої шати і стали ще кращими: вони ніби підказують нам: любуйтеся, бо недовго ми будемо такими чарівними. Минеться наша краса і ми будемо бідні, аж голі, вітер нищитиме наші гілки, сніг зігне нас додолу, але ми витримаємо всі негоди, бо певні що прийде весна-відродження, подарує нам новий одяг і ми радісно затріпочемо новим, ще міцнішим листям, яке братиме соки із міцного, здорового кореня.

Це кожночасне перетворення у природі в листопаді пригадує нам події, які сталися 67 років тому у Львові: був Зрив-відродження, був переломом, з якого мусить, як і в природі, статися нове відродження, певне і тривале.

Про ці події слід пам'ятати, і тому Громадський Комітет міста Трентону, Н. Дж., у неділю, 10-го листопада влаштував Святочну академію Листопадового Зриву. Голова Комітету інж. Є. Кальман коротким словом відкрив академію, після чого С. Шілкевич відспівав американський національний гимн. Пластун Р. Сеник в асисті Н. Сеник та А. Городиського прочитав проклямацію. Святочну доповідь виголосив молодий адвокат д-р Богдан Желехівський. Доповідач звернув увагу на специфічні події в часі Зриву січневого проголошення, які то були тяжкі часи, як багато було труднощів і несподіванок. Чин Листопадового Зриву порвав з пануванням Австро-Угорської монархії і проголосив у Львові українську державу, найвищою владою якої була Українська Національна Рада, і цей акт в нашій історії оправдав себе.

Після доповіді д-ра Желехівського Іван Дзюбас гарно продеклямував вірш „Голос духів" Лісового. Другою точкою програми був гостинний виступ співочого ансамблю „Волошки", молоденьких вродливих сумівок із Йонкерсу, Н.Й. Це група добре зіспіваних десятьох дівчат з диригентом Христею Балко. Акомпанювала на піяніно Оксана Футала. „Волошки" виконали кілька повстанських та народних пісень.

Національним гимном „Ще не вмерла Україна" закінчено офіційну частину академії. Неофіційно виконавці програми і присутні ще довго гомоніли за перекускою.

Б. Скорупська

Листопадове свято в Нюарку

(Д.Рак.) Заходом українських шкіл в Нюарку влаштовано в неділю, 3-го листопада ц.р., традиційне свято для відзначення пам'ятного Першого Листопада 1918 року.

Учні парохіяльної школи св. Івана Хрестителя і місцевої школи українознавства старанно приготовили програму під проводом учительського збору обох шкіл.

Після відспівання американського гимну група дітей із садочка під проводом учительки Віри Ковблянської рецитувала поему Г. Чупринки „Розкішний степ" і проспівала пісеньку М. Підгірянки „Маленькі наші ноги", ілюструючи її вільними вправами. Святочну промову сказала Лада Гапій, учениця 10-ої кляси школи українознавства.

В дальшій програмі була збірна рецитація і хор учнів нижчих кляс (1-2-3-), яких підучила їхня вчителька Ольга Кобрин. Дві поеми — О. Тарнавського „Листопадова містерія" і О. Бабія „Листопадова ніч" - деклямували у двох групах учениці 8-ої кляси (Аня Бренич, Христина Рак і Ірка Василик) та учениці 7-ої кляси (Таїса Бушнель, Марта Івасечко, Рома Худьо і Дарія Юрчук) а Зеня Гельбіг, учениця 4-ої кляси, деклямувала вірш Л. Храпливої „Митрополит Шептицький". Ала і Зеня Гельбіг, учениці Українського Музичного Інституту (кляси Таїси Богданської), заграли на фортепіяні композицію Ф. Шуберта на чотири руки „Мілітарний марш".

Хор учнів вищих кляс співає під час Листопадової Академії 3-го листопада (світлина Дора Рак)

Хор вищих кляс доповнив програму трьома піснями під диригентурою учительки Анни Гут — „О Боже, наш добрий" (молитва), „Від синього Дону до сивих Карпат", народна пісня в аранжовці А. Гнатишина, і його ж „Слава Вкраїні" до слів Г. Чупринки. На закінчення всі присутні проспівали „Ще не вмерла Україна".

Акомпанювали хорові і до рецитацій учениці УМІ, Рома Худьо (кляса Галі Клим) і Христина Рак Бравн (кляса Лярриси Круш).

Ефективним тлом для виступів українських дітей були декорації із львівською історичною тематикою, які скомпонував Григорій Гивель.

Листопадове Свято, єдине для Нюарку і околиці, пройшло успішно, до чого причинилися учительки школи св. Івана — Анна Ґут, Віра Ковблянська, Ольга Кобрин, Оксана Ліщинська при підтримці директорки Сестри Юдити. Жаль лише, що кількість учнів у школі зменшується з року в рік, а її публіки могло б бути багато більше, щоб віддати поклін історичній події, дати підтримку дітям, що не кидають своєї школи, та учительському зборові, що жертвенно продовжує навчання „чужого і свого".

Школа є під опікою парохії, де парохом є від кількох літ о. Михайло Кучмяк, великий приятель української молоді.

Напередодні...

(Закінчення зі стор. 2)

ких картин і рисунків та рідкісних ілюстрацій, фотокопії документів і мапи.

Кількістю своїх ілюстрацій цей том дорівнюватиме першому, який своїм обсягом був удвічі більший від нього.

Уродженці й колишні жителі Дрогобиччини, розсіяні у вільному світі, можуть радіти, що незабаром появиться третій том їхнього збірника. Але цього замало — треба ще й ділом допомогти цій справі, передплативши цей том, поки він вийде з друку.

Інформації про це, де замовляти третій том „Дрогобиччини — землі Івана Франка" й яка його ціна, будуть подані в комунікаті, що його має опублікувати в „Свободі" Центральний Комітет Дрогобиччини.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

СПАДЩИНУ ЛІДЕРА ЮҐОСЛАВІЇ Йосифа Броза Тіта починають тепер, вперше в історії цієї комуністичної, але незалежної держави, критикувати. Така дискусія не була взагалі допустими в минулому. Цю дискусію віддзеркалює почитний щоденник „Політика" в якому тепер містять ряд статтей про Й. Тіта та його політику. Гострій критиці підпав Владімір Дедіжер, науковець та історик, особистий приятель Тіта, який пише тепер чотиротомову біографію югославського провідника. Він однак уважає, що його атакують т.зв. „нео-сталіністи", просовєтська група з Хорватії.

НА СИНОДІ ЄПИСКОПІВ Католицької Церкви в Римі, який розлядає наслідки змін в Церкві після Другого Ватиканського Синоду виступив архиєпископ Канади в обороні розведених католиків, які бажають виконувати дальше практики католиків, зокрема приймати Святе Причастія. Його погляд поділють також представники Австрії і Японії. Хоча Синод є закритий для публіки деякі вістки про наради продістаються до преси. Речник Ватикану заповів, що відповідний пресовий комунікат буде виданий на закінчення двотижневих нарад.

Українська...

(Закінчення зі стор. 2)

го то невеличкого числа і годі робити вийнятки. Пора теж нашим громадянам і громадянкам відмовитися від амбіції обов'язково всюди виступати, всюди забирати слово. Літературно-Мистецький Клюб у Ню Йорку потерпів чимало від явища, що народились там „професійні дискутанти": професійний дискутант мусить забирати слово в кожній справі, чи розуміється у даній ділянці чи ні...

Балакучість на сходинах, нарадах, конференціях відстрашує не тільки молодь. Відстрашує теж усіх, які просто не всилі сидіти на залі довгими годинами та які відчувають, що можна би ті години скоротити на половину. Арґумент, що „так рідко сходимося, то можна присвятити цій справі довше часу" — рішуче непереконливий. Доказ: під кінець наради нема половини тих, які були на початку. Повторювання того самого, переливання з пустого в порожнє, говорення задля говорення, повна відсутність автокритицизму закоханих у собі і своєму красномовстві українських людей — це речі, які затруюють життя землякам і обнижують повагу громадського життя. Якщо учасники зборів і конференцій самі не розуміють, що мусять говорити коротко й речево, предсідник має обов'язок пригадати це кожному з них і відбирати слово, коли перетягають термін. Предсідники зборів і тостмайстри бенкетів не повинні бути делікатними супроти закоханих у промовах, коли ті промовці не є делікатними супроти всіх присутніх, граючи їм на нервах своєю красномовністю.

Культурно-виховна праця Сестер Василіянок

Про Сестер Василіянок вже не раз писалося, що вони багато уваги праділяють культурно-виховній праці, особливо шкільним виступам, найбільше при американських інституціях. Там вони мають нагоду продемонструвати свої програмові точки з українського побуту, пісень, танків, ноші тощо. Діти пояснюють присутнім свої точки, а Сестра Бернарда, директорка школи при церкві св. Миколая й душа культурно-виховного руху між сестрами й шкільною молоддю, подає свої коментарі про багату українську культуру, якої скромний вияв бачиться у цих молодечих виступах.

Ми, українці в Філядельфії, є свідками цієї праці Сестер Василіянок, яка завжди вінчається успіхом, навіть у запляновапих імпрезах з показом української музики у ширших формах і у більших хорових чи сольвих та інструментальних виступах.

Одним з прикладів може бути останній виступ шкільної дітвори на фестивалі в Лонгвуд Ґарденс, де діти школи св. Миколая під керівництвом СС Василіянок учительок цієї школи були включені до програми фестивалю у початковому виступі. Американська публіка гучними оплесками винагородили цей виступ, де вперше могла побачити наші бандури та чудову гру на них у сольовому виді та збірнім акомпаньяменті їх до співів. Цей фестиваль був цікавий ще тим, що серед різних національних груп й українки мали показ наших традиційних писанок, що їх підготовила Христина Їжак від Менор Джуніор Коледжу. Такі фестивалі відбуваються кожного року з участю також і українців, особливо школи при церкві св. Миколая й згаданого Менор Джуніор Коледжу при матірному домі Сестер Василіянок у Факс Чейс, біля Філядельфії.

Дай, Боже, щоб і на майбутнє СС Василіянки проводжували свою культурно-виховну працю, що враз із їх харитативною працею приносить великий хосен для нашої спільноти.

М.Ф.

Замість квітів на могилу великого мистця і приятеля нашої Родини

бл. п.

ЯКОВА ГНІЗДОВСЬКОГО

складаємо $100.00 на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку

Рома й Іларіон ЧОЛГАНИ

Управа Української Вільної Академії Наук у США

з сумом повідомляє Членів Академії і все Українське Громадянство, що 23-го листопада 1985 р. упокоїлась на 77-му році життя

УЧЕНА ГЕНЕТИК

бл. п.

Ольга Олександрівна ПАВЛОВСЬКА

уроджена Чехович

у 1930-их роках співробітник Інституту Зоології Академії Наук Української ССР, в Америці працювала в Колюмбійському і Рокефеллерівському університетах.

•

Управа висловлює глибоке співчуття чоловікові Покійної Вадимові Методієвичеві Павловському.

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що [illegible] листопада 1985 р. заснув на віки наш Дорогий

МУЖ, ТАТО, ДІДУСЬ І ПРАДІДУСЬ

бл. п.

СТЕПАН КУЛИК

ПОХОРОН у понеділок, 2-го грудня 1985 р. на українському православному цвинтарі в Савт Бавнд Бруку, Ню Джерзі.

Горем прибиті:

дружина — ОЛЬГА

доньки:

НІНА з чоловіком

і АЛІНА

внуки:

ОЛЕНА

і СВІТЛЯНА з чоловіками

правнуки — ВОЛОДИМИР, ДИМИТРІЙ

СТЕФАНІЯ і КАТЕРИНА

Ділимося сумною вісткою, що 24-го листопада 1985 р. в Балтиморі, Мд., відійшла у Вічність проживши 107 років наша Найдорожча

МАМА, БАБЦЯ, ПРА- і ПРАПРАБАБЦЯ

бл. п.

Климентина Мулькевич

з дому Медвідь

вдова по бл. п. Осипові, кол. управителеві народних шкіл, учасникові Визвольних Змагань, політв'язневі і суспільно-громадському та культурному діячеві на Рідних Землях.

ПАНАХИДА у вівторок, 26-го листопада 1985 р., о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Лілі і Зілєра при Істер і Вулф вул.

ПОХОРОН в середу, 27-го листопада 1985 р., о год. 10-ій ранку з церкви св. Михаїла на Український Національний Мавзолей у Вашінґтоні, Д. К.

У глибокому смутку:

донька — ОЛЕНА МУЗИКА з сином МАРКІЯНОМ, невісткою ЯНОЮ, внуками ІГОРЕМ і ОКСАНОЮ з мужем БОГДАНОМ і правнуком ЮЛЬЧИКОМ

донька — МАРІЯ МУЛЬКЕВИЧ

донька — СОФІЯ МИХАЙЛИШИН з мужем СЕМЕНОМ, сином РОМАНОМ і донькою ТЕТЯНОЮ Д'АВІНЬЙОН з мужем ДЖОВОМ і внуками ЛЯРИСОЮ і МАРКОМ

сестрінниці:

МАРТА САГАН з мужем ЗИНОВІЄМ і родиною

МАРІЯ ПАШКОВСЬКА з мужем БОГДАНОМ і родиною

МИРОСЛАВА САЙКЕВИЧ

•

Замість квітів просимо складати пожертви на Фонд будови Української Католицької Церкви в Балтиморі, або на „Гарвардський Проект" Хрищення України.

Ділимося сумною вісткою, що 31-го жовтня 1985 р., трагічно загинув на 24-му році життя, наш Дорогий

СИН І БРАТ

бл. п.

АНДРІЙ ПУНДЯК

який 15-літнім юнаком з мамою приїхав з України, зі Львова і замешкав в Міннеаполіс, де студіював „комп'ютер саєнц"

Горем прибиті:

ЕМІЛІЯ КРАМАРЧУК, мати з мужем ЯРОСЛАВОМ

МАРТА КРАМАРЧУК, сестра

Ближча й дальша Родина

В ЦЬОМУ РОЦІ ПОЛІЦІЇ Ню Йорку сповнився 141 рік. Майже півтора століття тому, коли вона була створена, в місті було біля 400,000 мешканців, а поліцейських нараховувалося 200 осіб. Нині в Ню Йорку проживає понад 12 мільйонів жителів, управління поліції міста має 24,000 кадрових поліцейських і майже 6,000 добровільців, які служать у допоміжних відділах.

Комітет УНСоюзу Оборони Української Спадщини

приймає зголошення на становище

КРАЙОВОГО ДИРЕКТОРА БЮРА

Обов'язки — Директор буде здійснювати напрямні і програми Комітету УНСоюзу Оборони Української Спадщини під керівництвом його предсідника. Функція директора охоплюватиме (1) дослідні та інформаційні програми, (2) дослідні та інформаційні програми, скеровані до Уряду З'єднаних Стейтів Америки; (3) пильнування за політичними потягненнями Уряду й Конґресу і за рапортуванням засобів масової інформації з питань, які торкаються українсько-американської громадськости; (4) керування вашінґтонським бюром, включно з постійним складом працівників бюра, практикантів і крайових добровільних працівників; (5) формулювання програм розвитку в крайовому маштабі.

Вимоги — Аплліканти повинні мати принаймні ступінь бакалявра та бодай п'ять років праці на відповідальній посаді. Інші фактори, що братимуться під увагу: (1) досвід праці в Уряді; (2) поінформованість і знання про діяльність Конґресу і екзекутивної галузі Уряду; (3) знання англійської мови в слові і письмі; (4) знання української мови; (5) знайомство з діяльністю засобів інформації; і (6) основний досвід в ділянці публічних зв'язків.

Заробітна платня — на підставі обосторонннього домовлення враховуючи попередні заробітки аплліканта.

Подання — резюме, включно з вимогою платні, слід надсилати до —

UKRAINIAN HERITAGE DEFENSE COMMITTEE,
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302,

не пізніше 15-го грудня 1985 року. Фіналісти перейдуть інтерв'ю перед 1-им січня 1986 року.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

● РОЗШУКИ ●

Дочка
МІСЬКО МАРІЯ СИМОНІВНА
пошукує тата
Міська Семена Степановича,
з села Ржавинці Черновецького пов., Буковина. Хто знає про нього, прошу писати на адресу:
Petro Pesik H
247 Oakland Avenue
So. Plainfield, N.J. 07080
(201) 755-3816

Комітет Оборони Української Спадщини

та

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ

на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та зневажлювання українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із виповненим вирізком цього заклику.

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу:

Сума пожертви $ ....

.... ім'я та прізвище

.... число дому, вулиця

місцевість .... стейт .... поштовий код